Manometria odbytu i odbytnicy

lek. Kornel Gajewski

Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii

SP CSK im. prof. K. Gibińskiego SUM w Katowicach

Co to jest manometria odbytu i odbytnicy?

Manometria odbytu i odbytnicy (inaczej **manometria anorektalna**) to specjalistyczne badanie polegające na ocenie czynności zwieraczy odbytu poprzez pomiar zmian ciśnienia w odbytnicy i odbycie. Manometria odbytu i odbytnicy wykonywana jest w przypadkach ciężkich, uporczywych zaparć lub nietrzymania stolca. Polega na wprowadzeniu przez odbyt do końcowego odcinka jelita cewnika z balonikiem, który następnie w trakcie badania wypełniany jest powietrzem. Wyniki pomiarów ciśnienia są rejestrowane przez urządzenie elektroniczne i następnie analizowane przez lekarza z użyciem komputera.

Jakie są wskazania do manometrii odbytu i odbytnicy?

Wskazaniami do wykonania manometrii odbytu i odbytnicy są:

- uporczywe zaparcia,
- nietrzymanie stolca,
- podejrzenie choroby Hirschprunga u dzieci,
- wypadanie odbytnicy,
- ocena funkcji odbytu i odbytnicy przed zabiegami chirurgicznymi tej okolicy przewodu pokarmowego i po takich zabiegach,
- choroba Crohna z przetokami okołoodbytniczymi.
- Po przeprowadzonym badaniu lekarz otrzymuje informacje o ciśnieniach w obrębie odbytnicy i odbytu – niskie mogą być przyczyną nietrzymania stolca, zbyt wysokie – przyczyną ciężkich zaparć. W zależności od poziomu, na którym wykryto nieprawidłowe ciśnienie, lekarz może rozpoznać poszczególne jednostki chorobowe i zasugerować odpowiednie postępowanie lecznicze.

Jak przebiega manometria odbytu i odbytnicy?

- **Manometria odbytu i odbytnicy trwa około 30–60 minut i jest bezbolesna.** Pacjent proszony jest o położenie się na lewym boku, z kończynami dolnymi zgiętymi w stawach biodrowych i kolanowych. Lekarz wprowadza przez odbyt niewielki cewnik z balonikiem połączony z urządzeniem rejestrującym zmiany ciśnienia i siłę skurczu mięśni. Tej fazie badania może towarzyszyć lekki dyskomfort. Następnie osoba przeprowadzająca badanie może prosić pacjenta o wykonanie próby zaciśnięcia zwieraczy, rozluźnienia ich, próby parcia na stolec (wydalenia cewnika). W trakcie manometrii balonik na cewniku kilkukrotnie wypełniany jest powietrzem, aby obserwować odruchy ścian jelita oraz rejestrować obecne ciśnienie w końcowym odcinku przewodu pokarmowego. Pacjent pytany jest również o swoje odczucia w trakcie przeprowadzania badania (np. uczucie parcia na stolec, pełności jelit).

Jak przygotować się do manometrii odbytu i odbytnicy?

- Przed wykonaniem manometrii odbytu i odbytnicy można stosować codzienną dietę. Spożycie posiłku w dzień badania nie powinno wpłynąć na jego wyniki, zalecane jest jednak powstrzymanie się od jedzenia i picia na 3–4 godziny przed badaniem. Konieczne jest opróżnienie jelit przed wprowadzeniem cewnika, dlatego pacjent proszony jest o wcześniejsze oddanie stolca i wykonanie na 2-3 godziny przed badaniem doodbytniczej wlewki czyszczącej (lewatywy). W przypadku stosowania leków działających skurczowo lub

rozkurczowo na mięśnie, badany proszony jest o ich tymczasowe odstawienie, gdyż mogłoby to zafałszować wyniki badania.

- Jakie są przeciwwskazania do manometrii odbytu i odbytnicy?
- W przypadku uczulenia na lateks należy poinformować o tym lekarza – wykorzystane zostaną wtedy sonda i balonik niezawierające tej substancji.

- Jakie powikłania mogą wystąpić po wykonaniu manometrii odbytu i odbytnicy badania? Jak postępować po badaniu?
- Manometria odbytu i odbytnicy to badanie bezpieczne i zwykle dobrze tolerowane przez pacjentów. Bardzo rzadkie powikłania manometrii odbytu i odbytnicy to ból w okolicy odbytu, wyjątkowo rzadko może wystąpić krwawienie i perforacja odbytnicy.
- Po przeprowadzonym badaniu pacjent może natychmiast powrócić do normalnej aktywności, nie jest wymagane żadne specjalne postępowanie.